

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
V spravi prejeman mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zabavale, osmrtales itd.:
enostolpna poltivrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna poltivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni no-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 188.

Napredovanje na celi srbski fronti. — Nemške čete napadajo Požarevac. — Bolgari napadli Srbe.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se razglasi:

Naši napadi povsod napredujejo kljub najlutejši protibrambi sovražnika. Naše čete so vrgle Srbe ob spodnji Drini iz več jarkov. Južno od Belgrada je bilo iztrganih sovražniku nekaj vztrajno branjenih oporišč. Srbski protisunkji so se vedno izjalovili z velikimi izgubami za sovražnika.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 13. oktobra. Veliki glavni stan:

Naše prodiranje je zamogel odpor Srbov le malo zadržavati.

Južno od Belgrada smo vzeli z naskokom vas Želznik in vrhove vzhodno na obeh straneh Topčiderke. Napad na Požarevac ugodno napreduje. Prekoračena je cesta Požarevac—Gradište v južni smeri.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

V Srbiji so naše in nemške čete dosejale vdre en- do dvadnevna pohoda južno od črte Sava—Donava. Sovražnik se izredno trdovratno upira. V njegovem interesu je, da kolikor močnejše dolgo zadržuje naše prodiranje v notranjost dežele, da zagotovi nastop francosko-angleškega-italijanskega ekspedicijskega zbora pod kolikor močnejše ugodnimi pogoji ter prepreči, da pridobijo bolgarske čete na srbskem ozemlju stik z nami.

Kje je sedaj ekspedicijski zbor, o tem ni nobenih zanesljivih poročil. Napačno bi bilo, če bi brezpogojno verjeli, da je ostal v Solunu. Naravno je, da sovražnik po prejšnji zgovornosti sedaj skriva svoje premikanje.

O začetku bolgarske ofenzive je prišla, kakor smo že včeraj poročali, preko Pariza vest, da sta 12. oktobra dve bolgarski diviziji napadli Srbe pri Knjaževcu. Ta napad je v prvi vrsti naperjen proti železnici, ki vodi iz Niša do rumunske meje. Ko bodo Bolgari zasedli to železnico, bo s tem pretrgana direktna zveza med Srbijo in Rusijo preko Rumunije.

Armada Kövesz je včeraj južno od Belgrada pridobila dalje na prostoru. Armada Gallwitz pa stoji pred močno utrjeno postojanko pri Požarevcu, katerega obkolitev je s prekoračenjem ceste Požarevac—Gradište speljana.

× × ×

SRBSKO URADNO POROČILO.

Lyon, 13. oktobra. Listi priobčujejo naslednje srbsko uradno poročilo z dne 10. oktobra: »Boji trajajo ob celi Donavi in Savi dalje. Po živahnem boju je padel Belgrad v roke Nemcem. Cilj, ki ga sovražnik zasleduje, je prodiranje v dolini Morave. Trenotno skuša odrezati Kostolac od Dubavice. V to svrhu tudi združuje svoje glavne napore. Pri vasi Drenovac je imel sovražnik pri brezuspešnih napadih strašne izgube. Ob spodnji Donavi smo ga vrgli nazaj na otok, katerega je imel zasedenega pred začetkom operacij.

TRI SRBSKE DIVIZIJE UNIČENE.

Dunaj. »8-Uhr-Blatt« poroča iz Bukarešta: Srbske izgube ob novem prodiranju osrednjih veselil so strašno velike. Ob brezuspešnem odporu proti sovražniku, ko je prekoračeval Donavo, so bile tri srbske divizije popolnoma uničene.

K NOVI OFENZIVI V SRBIJI.

Severno od Goljske-Morave se razteza med Kolubaro in Moravo gorovje, ki se jugovzhodno G. Milanovca dviga do višine 921 m in doseže med tem krajem in Arangelovcu (60 km južno od Belgrada) v 1169 m visokem Rudniku svoj najvišji vrh. Od tam se niža ta gorski greben valovito proti loku, ki ga tvorita Sava in Donava, do Belgrada. Kakih 15 km južno od Belgrada se dviga 565 m visoki vrh Avala.

Posledica padanja tega gorovja proti severu je, da imajo Srbi pri svojem umikanju na svoji glavni operacijski črti čez Kragujevac v Niš vedno na razpolago postojanke, ki obvladujejo prejšnje, tako da morajo naše čete sovražnika napadati vedno navzgor. Ker so imeli Srbi poleg tega še dovolj časa, da so te postojanke močno utrdili, se vidi, kako izredne težkoče morajo zvezne čete premagati. Zato je tu močnejše le počasi napredovati. Na operacije na tej črti bo pa gotovo uplivalo prodiranje zavezniških čet v dolinah Morave in Kolubare. Če se bo to prodiranje vršilo srečno, bodo s tem olajšane tudi operacije sredi med obema dolinama.

Poleg naravnih težkoč imajo pa zavezniške čete proti sebi sovražnika, ki se trdovratno upira. Priznati moramo, da je Srbija vojaško več nasprotnik, kojeja sposobnost daleč prekaša Ruse. Zgodovinsko rusko hrabrost in zaničevanje smrti, ki jo poseduje srbski vojak v polni meri, izpolnjuje ta še s polnim umevanjem namena in cilja boja; medtem, ko je Rus v splošnem mrtvo orodje svojih podvoditeljev, in

uboga brezpogojno vsako povelje, kaže srbski vojak večjo mero inteligence, pred vsem fanatično domovinsko ljubezen, ki povzroča, da trpi voljno in razumno vse pomanjkanje in izpolni vse še tako velike zahteve vojske. Tudi v naši armadi služijo vojaki, srbske narodnosti, ki so se tako v sedanjih svetovni vojski, kakor tudi v prejšnjih bojih vseskozi izkazali in se prištevajo najboljšim vojakom cesarske armade.

PRODIRANJE ZAVEZNIKOV V ANGLEŠKI LUČI.

London. Poročevalec lista »Daily Telegraph« v Nišu opisuje prodiranje zaveznikov proti Srbiji in izraža bojazen, da bodo imele njih operacije popoln uspeh.

6000 GRANAT V BELGRAD.

Kristijanija, 13. oktobra. Iz Aten se poroča, da je padlo na Belgrad okoli 6000 nemških in avstrijskih granat.

SRBSKI VOJNI NAČRT.

Kodanj, 12. oktobra. Vojaški strokovnjak »Politiken« pravi, da se bodo vsled padca Belgrada Srbi začeli splošno pomikati v svoje gorske postojanke. Vključ ojačenju srbska artiljerija vendar ni kos težki artiljeriji zaveznic in se sploh na ravnam polju ne more spustiti v boj. Kritiki pravi, da imajo nemške čete večjo notranjo vrednost, toda Srbi so v znanem ozemlju nevaren, obupen nasprotnik. Bolgarski napad od strani pa bo Srbe kmalu zlomil. Če ententa ne pošlje več 100.000 mož, bo slabo za Srbijo.

SRBSKI NAČRTI ZMEŠANI.

Berolin, 13. oktobra. Poročevalec »Berliner Tageblatt« je dne 9. t. m. poslal svojemu listu sledečo brzojavko, ki se je pa zakasnila: Predsednik sobranja, Vačev, je v »Balkanski Pošti« izrazil čuvstvo, ki preveva celo Bolgarijo. »Kakor hitro se avstrijske in nemške čete bližajo ozemlju,« izjavlja predsednik sobranja, »ki jih Bolgarija zahteva zase, mora Bolgarija z zasedenjem teh krajev varovati svoje interese. Tudi Nemčija in Avstrija razumete, da ne moremo nikomur dovoliti, da bi zasedel to ozemlje. Mi nočemo vojske s Srbijo, ali ta je sama prekinila odnose z Bolgarijo in jaz sodim, da se bliža ura, ko bo Bolgarija uresničila svoje narodne ideale. Zato je umevno, s kakim veseljem se pri nas sprejemajo vesti o napredovanju avstrijskih in nemških operacij proti Srbiji.

Zdi se, da so Srbi z nenadno izpremembo svojih prvotnih sklepov napravili veliko zmešnjavo glede na razvrstitev čet. V začetku so zbrali ob bolgarski meji sedem divizij, deloma ker niso verjeli, da bi jim Avstrija in Nemčija po začetni ofenzivi na zahodu mogli postaviti nasproti močne sile, deloma ker so očitno nameravali Bolgarijo iznenaditi, napasti in premagati. Šele proti 30. septembru, ko so videli, da so ob Drini, Savi in Donavi zelo znatne

sovražne sile ostale, so pričeli prevajati nekaj divizij pred vsem proti Donavi, ne da bi jih mogli pravočasno postaviti v boj. Tudi iz Albanije so Srbi odpoklicali svoje čete. Izpraznili so Šij, Krojo in Kavaljo; Elbasan in Tirana sta bila še v njihovi posesti. V Nišu vlada velika zmešnjava in največja pobitost, pred vsem, ker vidijo, da bodo tudi francosko-angleške čete, katere so pričakovali najhitreje do konec oktobra, prišle prepozno.

SRBSKE OBMEJNE UTRDBE.

Severni trdnjavi Belgrad in Smederevo sta že vzeti, Kladovo zdaj ne pride v poštev. Utrdbe proti Bolgariji na vzhodni bojni črti naj bi varovale srbsko zbiranje v dolini Morava in obsegajo dve skupini in sicer črto Negotin—Zaječar—Knjaževac—Piroć in Požarevac—Niš—Belapalanka. Negotin, Knjaževac in Požarevac so le za silo utrjeni, Zaječar je pa utrjen tabor kakor tudi Piroć. Najbolj utrjen je Niš. Modernizirali so tudi utrdbes Piroć, Zaječar in Niš. V Novi Srbiji so zgradili utrdbes pri Sultantepe in pri Egri Palanki, da zavarujejo Štip in Skoplje.

IZPRAZNJENA SRBSKA MESTA.

Kodanj. Listi poročajo iz Kragujevca: Enako kot Belgrad je civilno prebivalstvo zapustilo tudi mesta Požarevac, Tekia in Milanovac.

× × ×

KDAJ JE BOLGARIJA NAPOVEDALA VOJSKO.

Berolin, 13. oktobra. »Vossische Ztg.« poroča iz Curiha: »Zürcher Neueste Nachrichten« javljajo: Bolgarija je včeraj ponoči ob 11. uri napovedala Srbiji vojno. Utemeljila jo je s tem, da se Srbija brani odstopiti celo oni del Macedonije, katerega je ententa obljubila.

BOJ PRI KNJAŽEVCU.

Rotterdam, 12. oktobra. »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča iz Londona: »Times« poročajo iz Aten, da je otvorila bolgarska armada napad na Srbe z dvema divizijama v smeri proti Knjaževcu v gorovju Cadipoges, 50 km južnozahodno od Vidina.

PRVI BOJI Z BOLGARI.

Rotterdam, 13. oktobra. Srbski poslanik v Londonu je prejel od svoje vlade iz Niša sledečo brzojavko: V noči na terek so otvorili Bolgari napad v smeri proti reki Vlasina. Vsi bolgarski napadi so bili odbiti. Napadalna točka leži 25 angleških milj jugovzhodno od Niša.

ČETAŠI RAZSTRELILI GRŠKO SRBSKO ŽELEZNICO.

Kodanj. »Secolo« poroča iz Soluna: Odhod izkrcanih čet so morali odgoditi, ker so razstrelili četaši grško-srbsko železnico na več mestih. V Nišu so zato obupani, ker željno pričakujejo pomoči. Ker je Bolgarija

LISTEK.

Smrt šesih.

Spomin padlih žrtev ob idrskem mostu pri Kobaridu.

Kot lepa misel modrega neba se vila Soča je skoz naš planinski raj, ob Svetem Lovrencu je zašumela: — Mir Ti, moj pevec, snivaj večni maj! —

Prišel je dan — potihnil so slavčki in ko da dušo ima slednji Sočin val zaganjal se je s sveto jezo po ozki strugi mimo trdih skal:

— Prišel je dan, moj pevec, od Tebe davno že prorokovan! Od vstani in me blagoslovi, da bo moj tok močan, strašan!

Glej ljudstvo, tvoje ljudstvo, ki ljubi to zemljo srčno, braniti hočem, kakor si naročil, pred krvoločno tujevo roko! —

Soča se peni, Soča drvi, solnce na nebu se je skrililo: iz mirnih sel, iz tihih pogorskih vasic korakajo trdo mračnih, izmučenih lic možaki:

Prišli so, od onkraj prišli, naše zemlje se jim je zljubilo — ugrabili so nam drugi rodni svet in zdaj pred nami, za nami — bajonet v plačilo!

Premalo je misel — beseda na dan: — matere, žene, obrišite grenke solze in zadušite jok in pišite, pišite v srcu naših otrok te dneve! —

In, ki je bil iz ljubezni glasán jo je dobil s kopitom — Zaskripali so vsi z zobmi in stisnili ožuljene pesti: — Prokleti! —

»Avanti sciavi!« — korak na korak se je težko od zemlje ločil: — Krn, Vrsno, Libušnje, o drage vasi, Bog vam daj včakati lepših dni — Z Bogom, z Bogom! —

Soča se peni, Soča drvi . . . Ob njej so nemi obstali. Kamno. Prignali so še druge možje. Spogledali so se in umeli molče: — Prokleti! —

Čez Sočo! — Trdó je šumela, glasno, src šestinšestdeset jo je prevpilo v trpki bolesti, ko šli so čez njo in jemali slovó, da še nikdar takó, od doma.

Po Dolgem¹ bela cesta gre, po cesti mračna vrsta od onkraj cerkev sv. Duhá² in s cerkvico pokopališče sv. Lovrenca jih gleda.

— Tam bi počivali kedaj, takó Bog ve, kje bomo! O dragi, kar vas močnih je v grobóh, vzbudite se v teh dneh v pomoč nam! —

Soča se peni, Soča drvi, mračna vrsta dalje koraka; pridušena kletev se zdaj pa zdaj oglasi — toliko, da se med vrste zgubi, jo kopito vmori:

— Capito?³ —

»Fermate!⁴ — Idrski most.⁵

Mož je možá pogledal: »čudno tesno mi je pri srcu — kaj bo?« — Meni tudi — Bog bodi z menó v tej uri!«

»Ogni decimo!« — vsaki deseti je stopil iz vrste, v kateri — proti Krnu, proti domu obrnjen obraz — je slednji prepaden drhtel ta čas in molil.

Šest jih je stalo pred vrsto, šest zaznamovanih — »Z Bogom, z Bogom — pravičen je Bog!« In ravno so stali in stisnjenih rok in pali — — —

»Avanti!« — In šestdeset mož mračno so korakali dalje . . . Z Bogom, z Bogom — pravičen, odločen je Bog! Z Bogom, z Bogom — mogočen je Bog! Srca so bila in šumel Sočin val je —

Kot mračna misel oblačnega neba se vije Soča skoz planinski raj, ob Svetem Lovrencu šumi: — Moj pevec, vstani, vstani zdaj!

od grške meje popolnoma odtegnila vojaške, bi se v Solunu zbrani diplomati čisto nič ne čudili, če Grška del vojakov odpusti domov.

BOLGARSKI POSLANIK ODPOTOVAL IZ LONDONA.

London, 13. oktobra. (K. u.) Bolgarski poslanik je dobil svoje potne liste. Asquith je v zbornici javil, da se bo državni tajnik sir Edvard Grey dne 14. izjavil o Balkanu.

TURKI POMAGAJO BOLGAROM.

Rotterdam, 12. oktobra. »Times« poroča, da bodo istočasno z Bolgari začeli tudi Turki in sicer že prevažajo močne čete v Bolgarijo. »Berliner Tageblatt« poroča iz Aten, da je Turčija prepustila Bolgariji svoje vojaške delavnice in dva armadna zbor, Bolgarija pa Turčiji velika skladišča premoga, železniških voz in drugega vojnega materiala. Turške torpedovke in rusilci torpedov križarijo pred Burgasom in Varno.

DROBNE NOVICE O BOLGARIJI.

Francoska je internirala bolgarske vojne obvezance.

Rumunijo so naprosili, naj dovoli prevoz 6000 Bolgarov, ki gredo domov pod zastave. Ententa pravi, naj se dobro pregleda, če niso vmes nemški podčastniki.

Belgija je tudi pretrgala svoje diplomatske zveze z Bolgarijo. Pri odhodu bolgarskega poslanika v Parizu se ni prišla posloviti nobena vladna oseba.

× × ×

SRBIJA ORGANIZIRA OBUPEN ODPOR.

Haag. Iz Rima se poroča: Macedonci organizirajo četaško vojsko. V celi Srbiji oborožujejo ženske in stare može. Poleg 300.000 rednih vojakov se mora računati še z enim milijonom prostovoljcev obojega spola.

DEKLICE V SRBSKI VOJSKI.

Curih, 13. oktobra. Iz Niša se poroča: Brambno dolžnost so raztegnili od 15. do 65. leta. V redni srbski vojski se bori tudi mnogo deklic.

SRBIJA KLIČE NA POMOČ.

Budimpešta, 13. oktobra. »Az Est« javlja iz Sofije: Srbska vlada je prosila zavezničke, naj ji z največjo naglico pošljejo streliva in živila. Pašič je rekel, da bi po bolgarski ofenzivi sovražnik znal prav lahko pretrgati zvezo z Solunom; strelivo ne bi moglo več v Srbijo in srbska armada bi bila nesposobna za boj.

»Corriere« poroča, da je srbska vlada odšla v glavni stan. »Secolo« svari, naj se Srbije ne pusti na cedilu, kajti padcu Belgrada bi znala kmalu slediti srbska prošnja za mir.

RUSIJA BO POMAGALA SRBIJI.

Bukarešt, 13. oktobra. »Secolo« javlja: Pod pritiskom zaveznikov se je Rusija odločila Srbiji priti vojaško na pomoč. Posebna komisija v vojnem ministrstvu študira, kako naj se to izvrši.

× × ×

SKLICANJE SRBSKE SKUPŠČINE.

Stockholm, 13. oktobra. Kakor pišejo »Nowoe Vremja«, je razpeloženje v Srbiji zelo razburjeno. Vlada se je morala odločiti, da skliče skupščino za 14. oktober. Ruski listi poročajo, da je srbska javnost razjarjena vsled postopanja zaveznikov in

Dovolj si videl trdega gorja!
Naj tod bo tujec krvočen gospodar
in rod tvoj bije v smrtna tla?
Nikdar, nikdar!

V Kraljestvu večnem novih strun
na liro svojo si navij
in ž njimi pridi spet na svet
in ko Orfeju v dobi davnih let
naj pesem Tvoja se glasi!

Po njej ravnal se bo moj val
in skalni rob:
— Tu raja si sovrag iskal,
za te imamo — grob! —

In tvoj visoki, tvoj ponosni Krn,
večkrat
ob solncu ko zlat,
zdaj v sneg odet in v mesečini srebra
in okrvavljen,
junaštva našega glasnik, dveh dob mejnik
bo domovini naši večni spomenik,
ponos naš in s Teboj na veke slavljen!

Opombe: ¹ Dolgo, na Dolgem, po Dolgem: cesta od Tolmiskega mostu do Kamnega oziroma Idrskega. — ² Župna cerkev na Libušnjah; spodaj na grški ob Soči, nam mrtvim živo šumljajoči (Greg.) cerkev sv. Lovrenca s pokopališčem za libušnjsko župnijo, v katero spadajo vasi Libušnje, Smast, Ladra, Vrsno, Krn. Za presbiterijem Gregorčičev grb s spomenikom (Relief: Naš čolnič otmimol) Cf. Gregorčič Poesije III. »Kje kopliš si grob?« — ³ Razumel? — ⁴ Stojtel! — ⁵ Kamenit most neposredno ob državni cesti na desnem bregu Soče. Dr. Jos. Lovrenčič.

jim očita, da podpirajo Srbijo samo z mrtvimi besedami.

KRALJ PETER NAJ SE GRE ZDRAVITI V ITALIJO.

Bukarešt, 13. oktobra. Kakor poroča iz Prištine, so zdravniki dognali, da se je bolezni kralju Petru ponovila. Ker kralj potrebuje popolnega mira, zato naj gre v kako tiho kopališče v južno Italijo.

× × ×

KAJ BI BILO NAJHUIŠE.

Pariz, 13. oktobra. »Petit Journal« piše o položaju na Balkanu, ki je nastal vsled ofenzive in stavi vprašanje: »Kaj je najhujše, kar se more zgoditi?« List odgovarja na to s sledečimi kombinacijami dogodkov: 1. Močna avstrijsko-nemška ofenziva je naperjena proti Srbiji. 2. Istočasno prekoračijo tudi Bolgari srbsko mejo. 3. Turki se pridružijo Bolgarom kot pomočniki. 4. Rumunija ostane dalje nevtralna. Najhujše je, če vse te štiri možnosti nastopijo obenem. Moč zveznih čet, ki korakajo proti Srbiji, se še ne da preceniti. Vemo pa, da je postavila Bolgarija na bojišče okoli 500.000 mož in da Turki ob Traški meji lahko razpolagajo z 200.000 možmi.

»PREPUSTIMO SRBIJO NJENI USODI.«

Lugano, 13. oktobra. V daljšem članku zahteva »Corriere della sera«, naj se sile entente vendarle zberejo na eni točki. Dvomljivo je, ali je dobro, da dardanelske čete spravljajo v Makedonijo. Vkljub vsem neuspehom zavezniški na Galipoliju vendar vežejo obilo turških čet, na drugi strani pa vkrcavanje pod sovražnim ognjem ne bo prav lahko. Velikega pomena bi bilo, če bi Rusija vkorakala v Bolgarijo. 150 tisoč zavezniških čet pa ni dovolj, kakor tudi edina proga Solun—Štip ne zadošča za prevoz velikih množic. Srbije se tedaj ne da rešiti in naj to boli še tako, prepustiti jo moramo njeni usodi. Sil ne smemo drobiti.

Balkan.

Rusija preko Rumunije?

Wolffov urad javlja iz Bukarešte dne 11. oktobra: Iz dobrega vira se sliši, da je ententa pripravljena rabiti nasilna sredstva. Rusija bo najprej naznanila, da bo marširala skozi Dobrudžo, da napade Bolgarijo. Rumunija naj izvaja primerne posledice.

Rumunski intervencionisti.

London, 11. oktobra. »Morningpost« javlja iz Bukarešte: 9. oktobra je bilo na zborovanju članov zbornice soglasno sklenjeno pozvati vlado, da zatre nemško propagando in mobilizira armado. (Bili so poslanci Take Jonescuja in Filipescuja. O. u.)

Železnica med Rumunijo in Srbijo ustavljena.

Bukarešt, 12. oktobra. (K. u.) Rumunsko vlado se je obvestilo, da je iz vojaških razlogov ustavljen železniški promet med Prahovo in Zvico. Zvezo med Rumunijo in Srbijo bodo odslej vzdrževali z avtomobili.

Čete v Solunu.

London, 11. oktobra. (K. u.) Reuterjev urad razglša: »Daily News« imajo iz Aten: Zavezniški so izpremenili svoj prvotni operacijski načrt. Izkrčevanje čet v Solunu se nadaljuje, pa jih ne bodo pošiljali dalje v malih oddelkih, ampak jih bodo zbrali v velikem številu v Solunu.

Generalni štabi so odločili balkansko politiko.

Bukarešt, 13. oktobra. »Adeverul« v daljšem članku razmotriva razloge, ki so odločilno vplivali na odločitve balkanskih držav. Poleg sorodniških vezi vladarjev so si generalni štabi balkanskih držav v zadnji dvojni vojni nabrali toliko znanja, da morejo položaj zadostno razmotriti in uvideti premoč osrednjih sil. Tako na Bolgarskem kakor tudi na Grškem je generalni štab predpisal politično zadržanje držav. Ravno tako bo tudi samo armadno vodstvo poklicano, da določi pot Rumunije.

Balkanska politika v francoski zbornici.

Pariz, 13. oktobra. (Kor. ur.) Agence Havas javlja:

V zbornici je včeraj podal ministrski predsednik Viviani v imenu vlade izjavo o diplomatskem položaju. Opozarjal je, da je bukreški dogovor v srcu bolgarskega carja in ljudstva zapustil globoko jezo. Zavezniške vlade so skušale to popraviti z novo složnostjo na Balkanu. Pa vendar ni bilo mogoče doseči odkritosrčnega sodelovanja bolgarske vlade, čeprav so bile Rumunija, Grška in Srbija pripravljene za žrtve.

Na rumunski strani trud ni bil zaman, ker je bila Rumunija naklonjena balkanski ententi. Da zadovolji bolgarsko ljudstvo, se sporazum štirih ni obotavljal od Srbije zahtevati težkih koncesij. Srbski narod se je udal, ko je mislil na kompenzacije, katere mu zagotavlja zmaga entente.

Vsled postopanja Srbije, je Grška vlada ostala pri svoji politiki čakanja in bolgarska vlada je na naše predloge odgovorila v ukazovalni obliki in se je istočasno

pogajala z našimi sovražniki, podpisala dogovor s Turčijo in se zavezala nasproti Nemčiji.

Vsled tega postopanja smo umaknili svoje predloge in dobili zopet proste roke. Če hočemo Srbom pomagati, moramo skozi Solun. Pogoji, pod katerimi smo se izkrcali v Solunu in pa tamošnji sprejem zadošča za dokaz, kako glupo je primerjati naše ravnanje s postopanjem Nemcev v Belgiji.

Naše glavno delo obstoji v obrambi naše fronte in v osvoboditvi zasedenega ozemlja z resnim naporom. Med angleško in francosko vlado vlada popolno soglasje. Že sedaj sta Angleška in Francoska v soglasju s svojimi zavezniki sporazumljeni, da gresta Srbiji, ki je za to prosila, na pomoč in zagotoviti bukreški dogovor, pri katerem smo poroki, v korist Srbije, Rumunije in Grške.

Angleška in francoska vlada sta tudi edini o višini čet. Rusija se pridružuje svojim zaveznikom, da podpre Srbijo. Še nikdar niso bili zavezniški tako edini in še nikdar nismo imeli večjega zaupanja v skupno zmago. (Odobranje.)

Zbornica se je odgodila do srede.

Grška in Rumunija ne ugovarjata proti okupaciji srbske Makedonije.

Budimpešta, 12. oktobra. »A Nap« poroča iz Sofije: Po vesteh laških listov, se je med Bolgarijo, Rumunijo in Grško sklenil dogovor in zadnje dve ne bosta ugovarjali, da Bolgarija zasede srbski del Makedonije. Vest je v Italiji napravila veliko jeze.

Nekaj za balkanske kralje.

Petrograd, 12. oktobra. (Kor. ur.) V uvodniku o političnem položaju na Balkanu pravi »Rječ«, da je sedaj proti politiki kraljev Konstantina in Ferdinanda edino sredstvo podnetiti razburjenje grškega in bolgarskega naroda proti vladarjema.

Nova imena trgov v Sofiji.

Iz Sofije se brzojavlja: Mestni svet je sklenil imenovati po en trg po Dunaju, en Budimpešti in Berlinu.

× × ×

GRŠKA ZBORNICA.

Zaimis zaenkrat nevtralen.

Atene, 11. oktobra. (K. u.) »Agence de Athenes« poroča: V zbornici je danes ministrski predsednik Zaimis izjavil:

Ko se vlada takoj po svoji sestavi predstavi zbornici, smatra vsled skrbnega razmisleka o mednarodnem položaju, ki je ravnokar skrajno zapleteno, za svojo dolžnost izjaviti, da njena politika sloni na istih temeljih, na katerih je bila grška politika od začetka svetovne vojske. Da moremo življenjske interese naroda bolje varovati, bo naša nevtralnost, kar se tiče sedanosti, oborožena. Naše bodoče postopanje pa se bo ravnalo po dogodkih, katerih razvoj zasleduje vlada z največjo pozornostjo. Vlada je prepričana, da jo bodo zastopniki grškega naroda podpirali.

Nato je govoril Venizelos.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Na visoko planoto Lavaronne so včeraj popoldne naperili Italijani živahen ožen iz težkih in iz srednjih topov. Sovražna artiljerija deluje živahneje tudi proti posameznim odsekom primorske bojne črte. Odbiti so bili tudi približevalni poizkusi italijanskih pehotnih oddelkov proti Vrškju in proti tolminskemu območju. Na severozahodnem delu Dobrodske visoke planote je prisilil presenetljiv napad z ognjem sovražnika, da je moral bežati in popustiti svoja najsrednejša kritja.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 12. oktobra. Uradno poročilo: Med Adizo in Brento, posebno ob vhodu v dolino Assa, so naše čete drzno vdrle v sovražne postojanke. Napravile so luknje v žične ovire in poškodovale oziroma porušile nekaj sovražnih utrd. Oddelki sovražnih čet so bili odbiti. Ujeli smo 1 častnika in več mož. V noči na 10. oktobra je sovražnik napadel našo fronto od Monte Maronia do Malga Bioverna na visoki planoti severozahodno od Ardiera, bil pa je z izgubami odbit. S Krasa se poroča o malih napredovanjih naših čet, posebno v okolici gozda, ki se imenuje Ferache.

Cadorna.

Boji z Lahi.

Dunaj. »Zeit« izvaja: Ob koroški bojni črti, osobito v odseku Plöcken, je pričela 12. t. m. dopoldne laška artiljerija nenadoma živahno streljati, ne da bi bila vzemirala naših čet. Ob gori Viš je popustil sovražnik vrh Kastrajn.

Pri Bovecu in pri Tolminu je laška artiljerija zelo živahna. Pred Mrzlim vrhom je imel nedavno napadalec znatne izgube. Veliko mrtvih alpincev leži blizu naših postojank. Pred goriškim območjem

Venizelos proti Bolgariji.

Atene, 12. oktobra. (K. u.) »Agence Havas« poroča: V zbornici je izjavil Venizelos, da nihče neče v deželi provzročiti notranjih nemirov. Z ozirom na trenutni položaj bo večina zbornice podpirala vlado, dokler vlada s svojo politiko ne bo ovrgla temeljev njegove politike, o kateri je zbornica že glasovala. Če ne bi bilo nobene pogodbe s Srbijo, tedaj bi morala opustiti nevtralnost vsakikrat, kadarkoli bi se kaka država skušati povečati na naše stroške. Ne gre se zato, da vemo, ali naj ne smemo Bolgariji dovoliti, da uniči Srbijemo v vojno ali ne, ampak da vemo, kdaj moramo vojno začeti. Na noben način jo in potem z vsemi silami pa nas napade. Duša naroda si pravi, da je v interesu Grške, da se pomandira Bolgarijo. Če zmaga Bolgarija, tedaj je helenizem popolnoma uničen. Venizelos želi, da se politika nove vlade izkaže kot boljša, nego je bila njegova.

Zbornica se je nato odgodila do ponedeljka.

Grška in Italija.

Atene, 12. oktobra. Italijanski poslanik v Atenah je sporočil ministrskemu predsedniku, da je potekel v noti podani rok, ne da bi grška vlada umaknila svoj protest proti izkrcanju čet, zato daje to laški vladi povod, da pošlje italijansko vojno brodoge v Epir. Zaimis je nato odgovoril, da je grški vladi zato žal, da tudi vkljub tej odredbi laške vlade ne more ugoditi želji Italije.

Lahi o novi grški vladi.

Milan, 13. oktobra. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« javlja, da imajo rimski politični krogi o izjavi grškega ministrskega predstavnika vtis, da bo Grška šele tedaj nastopila proti Bolgariji, če bi jo ta naravnost ogrožala. Sicer pa je tudi tajen grško-bolgarski sporazum mogoč.

Italijanski častniki v Črnigori.

Bukarešt, 12. oktobra. Po neki vesti iz Cetinja je tjakaj dospelo več častnikov laškega generalnega štaba. Posvetovali so se pri kralju Nikiti. Menda pripravljajo prehod laških čet skozi Črnogoro.

Ali bo Italija pomagala na Balkanu.

Lugano, 12. oktobra. V sredo hoče biti Salandra zopet v Rimu. Baje se razgovarja s kraljem in finančnim ministrom Carcano, toda časopisje izraža prepričanje, da se v resnici posvetujejo o tem, v kakšni obliki in s koliko četami naj se Italija udeleži akcije na Balkanu. »Corriere di Ticino« javlja, da bo Italija poslala 50 tisoč mož. — Tudi »Secolo« priporoča Italiji, naj gre na Balkan. Salandrovo potovanje v glavni stan prinese menda odločitev.

× × ×

Albanci zopet zasedli Tirano.

Curih. Švicarski listi poročajo preko Milana: Mesto Tirana so Albanci, potem ko so odbili slabše srbske sile, zasedli.

skoraj popolnoma mirno. Na posameznih mestih je sovražnik s trudom prišel z rovi naprej. Zelo živahna je artiljerija v Dobrobskem odseku. Predvčerajšnjim zvečer so Lahi zelo živahno streljali na severni Kras. Tudi sovražni letalci so živahni.

Cadornove odredbe proti Avstrijcem.

Rim. (K. u.) General Cadorna je ukazal, da ostanejo pravno neveljavni od 24. majnika do dneva, ki se še ne proglasi, vse prodaje, cesije in drugih prodaj nepremičnin, pravic in kreditov kakor tudi sprejem zastav hipotek na imobilije brez vsakega pravnega učinka, dalje vse cesije trgovinskih in industrijskih obratov in sploh vsak čin, če poizkuša kaka avstrijska oseba ali korporacija nadomestiti svoje prvotne pravne razmere po kaki drugi osebi. Izvzeti so slučajji, v katerih izda na prošnjo dovoljenje vrhovno poveljstvo.

Skrb za čete na južnem bojišču.

Je naravnost vzorna; vse se je storilo, da se vojakom kolikor le moreče olajša služba in življenje in zlasti da se prepreči med njimi nalezljive bolezni.

Vse čete so spravljene pod streho; ker hiše po kraških vaseh niso zadostovale, so se primerno adaptirali skednji in druga gospodarska poslopja. Kjer tudi to ni zadostovalo, so se postavile barake. Tudi straže imajo primerna zavetja. Vsaka stotnija ima svoje prostorno ognjišče iz opeke in ilovice; v velikih, čistih kotlih se kuha krepka in okusna menaza. Vojaki dobivajo v zadostni meri mesa, kruha, sočivja, čaja, kave in vina, tako da se vsak vojak do sita naje opoldne in zvečer. Preskrba je točna, obdovodanja vredna. Kjer ni vodovoda, stoje sodi z vodo in zraven napis v vseh jezikih: Umijte si roke! Vsak vojak si mora pred jedjo umiti roke, da se prepreči možno okuženje. Preskrbljeno je za kopanje in čiščenje vojakov in njihovega perila in obleke. Vojništvo se cepi proti nalezljivim boleznim. Za bolnike so v vsaki vasi na-

pravljene primerni prostori, za težko bolne so v večjih krajih prirejene bolnišnice. Bolniki so ločeni po boleznih.

Tudi živali so dobro preskrbljene. Dragi vojaški konji so spravljani v dobrih lesenih hlevih, a tudi klavna živina je pod streho. Povsodi so hlevi preskrbljeni s kanali, da se morejo redno čistiti z vodo. Kjer vode ni na mestu, so neprestano na potu vodne kolone.

Vojna uprava je res zgledno preskrbela za vojne čete, tako da moremo biti v tem oziru popolnoma brez skrbi.

Giolitti.

Lugano, 13. oktobra. Giolitti je včeraj odpotoval iz Cavourja v Turin. Sprejel je več prijateljev. Nekdo ga je opozoril, da se v parlamentarnih krogih vedno jasneje kažejo znaki nezadovoljnosti s Salandro in Sonninom. Giolitti je odvrnil, da je v seda-

njem trenutku vsak pošten človek dolžan radi splošne blaginje z vso udanostjo podpirati vlado.

Italijanski vojni stroški.

Geni, 13. oktobra. »Tribuna« poroča, da je ministrski svet sklenil zahtevati od državnega zbora, ki se snide novembra meseca, nov kredit v zmislu štirih milijard lir.

Japonska, Italija in sporazum.

Kodanj. »Nationaltidende« poroča: Japonska in Italija še nista pristopili angleško-francoski-ruski pogodbi, da se sme mir le skupno skleniti.

Novi vpoklici.

Rim, 13. oktobra. Za 20. oktobra so vpoklicani vsi rezervisti letnika 1884 alpincev in vsi smukači letnika 1876 teritorialne milice.

Vojska z Rusijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Naši in ogrski bataljoni so včeraj odbili pri Burkanovi ob Stripi tudi četrti ruski napad, o katerem se je poročalo včeraj. Na severovzhodu sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 13. oktobra. (Kor. ur.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Zahodno od Dvinska se je izjalovil v ognju naše artiljerije nek ruski napad.

Izjalovili so se poizkusi sovražnika, da bi se bil polastil po naših zasedenega otoka jezera Mjadzjol.

Odbit je bil ruski napad severovzhodno od Smorgona, ki je bil dospel do naših ovir.

Nek naš zrakoplov je v minuli noči uspešno metal bombe v utrjeno, čet polno mesto Dvinsk.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Nič novega.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Sovražnik je bil vržen iz svojih postojank pri Rudki-Bjelsko-Volskaji kakor tudi čez črto M. H. Aleksandrija vrhovi severno od tam.

Nemške čete armade generala grofa Bothmera so vrgle sovražnika severozahodno od Hajvoronke (južnozahodno od Burkanova) iz več postojank.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. oktobra. (Kor. ur.) Na celi bojni črti pri Rigi sovražnik ne deluje. Na postajo in železnico Nižgal (severno od Dvinskega) je vrgel nek nemški aeroplan več bomb. V boju pri vasi Poština smo ujeli nad 150 Nemcev in smo zaplenili več strojnih pušk. Včeraj se je bil cel dan skrajno trdovraten boj v prostoru Pašitina — Garbunovko. Proti večeru je odnehala ljutost boja. Vas Garbunovko smo večkrat vzeli in jo pod sovražnim ognjem zopet zapustili. Ob nekem napadu na to vas smo

ujeli 250 Nemcev in zaplenili 7 strojnih pušk. Med napadi v prostoru Pašitina so priborili Nemci začetkom uspehe. Proti večeru je pa bilo ustavljeno njih prodiranje vzhodno od vasi. Južnozahodno od Dvinske je sestrelila naša artiljerija neko nemško letalo, ki je padlo v sovražne črte. Na bojni črti Dvinsk do Pripjati se ni zgodilo nič posebnega. V prostoru severno od Lahovice se je posrečilo našim poizvedovalnim oddelkom pehote, da so vdrli ob nočnem poizvedovanju v sovražne utrdbe, kjer so poklali z bajoneti nad 200 mož in ujeli 3 častnike in 453 mož, sami so pa bili izgubili le približno 50 mož. Južno od Pripjatja so zasedli sovražni oddelki vas Volko-Berezniansko (pri vasi Pozog). Pri Novosjalki ob Stiru se je posrečilo sovražniku, da je prešel na desni breg Stira. Pri naselbini Milašev (vzhodno od Kolkov) boj še traja. Pri Bukovini (?) (vzhodno od Bučača) je naše čete napadajočega sovražnika napadla naša kavalerija, ki je liki plaz navalila na sovražnika in ga zapodila v beg. Ujetih je bilo do 150 mož.

BOJI NA RUSKEM V FRANCOSKI LUČI.

Pariz, 14. oktobra. (Kor. ur.) Poročevalec »Journala« v ruskem glavnem stanu brzojavlja: Balkanski dogodki ne smejo povzročiti, da bi se pozabili dogodki na ruskem bojišču, ki postaja zdaj glavno. Nemci ne morejo več izrabljati pomanjkanje streliva pri Rusih in ne morejo več potlačiti pehote. Naši zavezniki so podvzeli prodiranje na 140 vrst dolgi črti med jezerom Drisvjati in Smorgonom in groze, da prodoro nemško bojno črto. Vzemerjajo tiste nemške sile, ki napadajo Dvinsk. Preosnova ruske armade se vsak dan bolj čuti.

RUSKA KRIŽARICA Z VSO POSADKO POTOPLJENA.

Kolin. »Köln. Ztg.« posnema po švicarski listih poročilo iz Petrograda: Zasebna smrtna obvestila v »Novoe Vremja« naznanjajo izgubo ruske križarice v Vzhodnem morju z vsem častniškim zborom.

ŽENSKA KOZAK.

Komorn. V tukajšnji bolnišnici so pripeljali te dni nekega ruskega ranjenca. Pri zdravniški preiskavi so dognali, da je ranjenec 19 do 20 let staro dekle, ki se je bila preoblečena v moško obleko udeleževala boja, je bila ranjena in ujeta. Dekle je zelo inteligentno in je bilo izdelalo neko srednjo šolo.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 13. oktobra. (Kor. ur.) Wolff urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zlahka so bili odbiti angleški sunki severovzhodno od Vermelles. Vzhodno od Soucheza so izgubili Francozi zopet nekaj kosov tistih jarkov, v katerih so se 11. oktobra mogli še držati.

V Champañni se je izjalovil sinoči francoski napad južno od Tahure. Popolnoma se je izjalovil na istem mestu danes zjutraj ponovljeni v več valovih izvedeni napad.

V Vogezih so izgubili Francozi na zahodnem robu Schratzmännleja del svoje postojanke.

Vrhovno vojno vodstvo.

Nesporazum sporazuma.

Rotterdam. »News« izjava: Obžalovati moramo, ker Francija začasno ni sposobna, da bi obnovila začetni uspeh svojega prodiranja.

Francoski zunanji minister odstopil.

Pariz, 13. oktobra. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Ministrski predsednik Viviani je obvestil ministrski svet, da mu je vročil zunanji minister Delcassé svojo prošnjo za odstop. Prošnjo za odstop so sprejeli. Ministrski predsednik Viviani prevzame zunanje ministrstvo skupno s predsedstvom.

dati neko izjavo glede na Balkan. Grey je obvestil, da namerava vlada proglasiti bombažve kose in bombažve izdelke za tako blago, ki se potrebuje za izdelovanje razstrelil in da prepove izvoz takega blaga v dežele, ki meje z Nemčijo in z Avstrijo.

Potopljene angleške in francoske vojne ladje v Sredozemskem morju.

Berlin, 12. oktobra. (Kor. ur.) V zadnjih treh dneh sta bila potopljena v Egejskem morju dva parnika, ki sta vozila vojake. En parnik je bil angleški, drugi pa francoski.

40.000 FRANKOV ZA UNICENJE VSAKEGA NEMŠKEGA PODMORSKEGA ČOLNA.

Frankfurt, 13. oktobra. »Frankf. Ztg.« poroča iz Aten: Angleški poslanik ponovno poziva v grških listih prebivalstvo, naj uničuje nemške podmorske čolne. Nagrada za uničenje vsakega nemškega podmorskega čolna je povišana na 40.000 frankov.

Amerika začasno prepovedala izvoz orožja.

London. (Kor. ur.) »Morningpost« poroča iz Washingtona z dne 11. t. m.: Lansing je osebno izročil ameriško noto Angliji. Ker namerava okoli 20 senatorjev in članov reprezentacijske zbornice južnih držav povzročiti gibanje, je prepovedano izvažati orožje zaveznikom toliko časa, dokler se ne zagotovi ameriška trgovina z nevtralnimi pristanišči.

Zanimivosti iz Gorice.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V Gorici, 9. okt. 1915.

Če bi bile še šole, bi se skoraj prav nič ne poznalo, da smo tik za bojno črto, celo v obsegu sovražnikovega ognja! Nad Gorico se je po desetdnevnem deževju zopet razvilo najkrajše jesensko nebo. Vzduh prozoren do krmanskega pogorja nad Bovecem; narava v najlepšem jesenskem nakitju od temnozelenih do rumenih in temnordečih barv; čez dan suho in toplo; nad teboj bleščeče sonce, ponoči pa zvezdnato nebo v vsem svojem čaru. Lepo je pri nas! Vzklikajo vojaki, ki pozabljajo sredi te narave vse neprijetnosti, ki so jih morali prenašati še pred dvema dnevi v strelnih jarkih, tu prežetimi z blatom, tam napolnjenimi z vodo.

Ljudstva se je v zadnjem mesecu pet do šest tisoč duš zopet povrnilo v mesto. V Gorici bode sedaj po zanesljivih podatkih okoli 14.000 prebivalcev. Doma je najboljše! To spoznanje je privabilo nje in privablja še dan za dnevom tudi druge v zapuščene domove. Kajti grenak je kruh, ki ga begunci uživajo v tujini. Vsaj tisti, ki so bili prisiljeni zapustiti svojo rodno grudo, bi zaslužili najmanj ekvivalentno usodo, z onimi, ki so ostali doma. Od vseh v državi, oni prav gotovo v vsakem oziru žrtvujejo in trpijo največ. Nje bi ravno radi tega morali vsi kar na rokah nositi, pa je ravno njih usoda najtežja.

Zdravstveno gibanje v prebivalstvu Gorice kaže v septemberskih tednih navzlic precej večjemu številu duš mnogo ugodnejše rezultate, kakor pa v avgustu. Umrlo je v Gorici v štirih tednih od dne 5. septembra do vstevši 2. oktobra 125 oseb. V dobi štirih tednov poprej pa jih je bilo umrlo 166, kar je precejšnja razlika. Od navedenih 125 oseb jih je preminulo 40 na domu, 30 v ženski bolnišnici, 26 v bolnišnici pri usmiljenih bratih, 19 v oni Rdečega križa, 10 v mestnem lazaretu. V isti dobi od 5. septembra do 2. oktobra jih je umrlo med drugim na koleri 13, na legarju 8, na tuberkulozi 12. Kužne bolezni so v mestu navzlic večjemu številu prebivalstva v primeri s prejšnjo dobo precej odnehale.

Rodilo se je v dobi od 5. septembra do 2. oktobra v mestu le 13 otrok, v mesecu poprej tudi samo 10. Rojstev je torej zelo malo. In še tu se opaža bolesta prikazen, ki je z nastalim npravnim stanjem radi vojske sploh v zvezi. Od početka vojske koncem julija lanskega leta do konca decembra je bilo v mestu rojenih 298 otrok; med temi je bilo 37 nezakonskih, ali 12 odstotkov. Od 1. januarja dalje do 12. septembra letos imamo 245 rojstev, med njimi je pa 52 nezakonskih otrok, ali 21 odstotkov. Gre torej rapidno navzdol! Morda se isti pojavi od početka vojske sem opazajo tudi drugod, posebno po mestih. A so silno žalostni pojavi, ki skrivajo dostikrat v sebi toliko prodane nedolžnosti, razbite družinske sreče in javnega pohujšanja.

Zanimivo je z razsvetljavo ponoči. Od osme ure dalje so vse hiše kakor izumrle. Le sempatja prihaja skozi špranje oknic kaka sled svetlobe, ki priča, da je v zaprtih prostorih še vedno življenje doma. V javnih lokalih zamre po deseti uri vse

življenje. Svetilk po cestah in trgih je dovolj. Mnogo boljše kakor v Trstu, kjer je vladala nekaj časa ponoči povsod popolna tema, a je še vedno le toliko razsvetljeno, da nisi ravno v nevarnosti za življenje, če hodiš po ulicah. Opazi se pa v nekaterih ulicah prav malo ali celo nobene luči. To prihaja od tod, ker so tu po sovražnih streljih vse cestne svetilke razbite. Električne razsvetljave po ulicah in trgih ni več že od početka vojske z Italijo. Razsvetljavo oskrbuje po javnih prostorih mestna plinarna. Luči so Auerjeve, lepe in prijetne.

× × ×

Zadrege in neprilike povzročajo dostikrat vojakom raba izmišljenih in čisto italijansko prirojenih imen naših domačih slovenskih krajev, za katere ima naše ljudstvo popolnoma druge oznake. Tako je nekega dne vprašal častnik naše ljudi, če vodi ta pot v »Cérnice«. Nihče mu ni znal povedati. Kraja s tem imenom naše ljudstvo na Goriškem nikjer ne pozna. Karte pri sebi ni imel; kako si je naprej pomagaj, ni znano. Morda je hotel v Črniče, kdo ve? In takih slučajev bo nebroj. Evidentno pa je, da nastanejo za vojake lahko zelo mučne posledice, ker rabi za naše kraje izmišljene in potvorjene oznake, ki so pri ljudstvu docela neznanne. Kolikokrat so patrulje n. pr. ponoči prisiljene, obrniti se na domače ljudi z vprašanjem, katera pot vodi ali pa če so na pravi poti do tega ali onega kraja. Toda če reče do »Roncina« ali »Anza« ali »Cérnizza« ali »Raccogliano« itd. itd., mu naš človek ne bo znal dati odgovora, ker krajev s takimi oznakami ne pozna. Tu treba odločne in brze remedure. Činitelji, ki so v času vojske že napravili toliko reda in toliko dobrega tam, kjer birokratizem ni mogel priti niti z mesta, naj poskrbijo, da izginejo po naših krajih povsod tiste oznake, ki so bile umetno napravljene na uslugo in korist — kakor vidimo sedaj — iredentske politike v Italiji!

× × ×

Pred osmimi dnevi sem bil onstran Soče v Podgori in Pevmi. Bilo je megleno, poleg tega je pršelo ali deževalo, zato so topovi molčali. Le puške so se sempatja oglašale, znamenje, da bdi in čuje tudi v megli in dežju tako oko prijatelja kakor neprijatelja. Od kraške planote sem pa je neprestano zvenelo silno gromenje topov; srdit boj se je tam vršil, kakor je telegram dan pozneje povedal, a Lahi so bili pri njem, kakor po navadi, vrženi z velikimi izgubami nazaj.

Podgora in Pevma sta, kakor znano, evakuirani. Vendar sem našel v prvi še pet, v drugi okrog dvanajst domačinov. Pevma je do sedaj v primeri s Podgoro, Standrežem, Sovodnjami, Rubijami in Mirnem prav malo po obstreljevanju trpela. Celo v Solkanu in Kronbergu je več hiš poškodovanih, kakor pa v Pevmi. Cerkev je izemši malo prasko ob zidu popolnoma taka, kakor je vsi poznamo. Na hišah ne opaziš nikjer kakih vidnih poškodb.

Ginljivo je, s kako ljubeznijo se zavzemajo naši vrli vojaki svojih tovarišev, ki so junaške smrti obležali pred sovražnikom. Nobena sestra bi bratu lepšega groba ne mogla napraviti in nobena soproga svojemumu možu, kakor vojak svojemumu tovarišu, ki je umrl na bojišču. Bil sem ob teh grobovih v Podgori in Pevmi. Ni mogoče povedati, kako milo se stori človeku pri srcu, ko stoji ob njih. Hrvti in Čehi, pa tudi Mažari, Nemci in Slovenci počivajo tukaj v bratski zvezi med seboj, kakor so bili v bratski zvezi drug poleg drugega v strelnih jarkih na Kalvariji, v Grojni in Oslavju. Bog jim stotero povrni, kar so tukaj žrtvovali pri brambi meje avstrijske in slovenske! Najlepše cvetke krasijo v Pevmi te grobove, tudi palme dobiš na njih. Da, palme! Kako ugame vendar človeško srce, kaj vojak-junak zasluži! Palma njemu pritiče, palma slave in zmage tu na zemlji, palma slave in zmage v življenju po smrti pri Bogu!

Odlikovanja.

Bronasto hrabrostno svetlinjo so dobili:

Pijonir 4. dom. p. Ogradnik Andrej; infanterist 153. črnovoj. bat. Kozinc Ant.; enol. prost. četovodja Vilfan Feliks, četovodje Potočnik Josip, Veigl Josip, Sic Ant. in Hanuš Anton, desetnik Gerl Aton, poddesetnik Tomiček Franc, infanterista Tojic Cvjetin in Sedlak Henrik, vsi pri 30. črnovoj. bat.; desetniki Bačić Franc, Klobas Ivan in Slovak Franc, poddesetnik Soršak Simon, infanteristi Černuter Alojzij, Zajšek Andrej, Logar Josip, Lilek Jurij, Obersne Franc, Šilec Ivan, Vrečko Mih. in Pinter Matej, vsi pri 152. črnov. bat.; stražmojster Mlinarič, desetnika Trčala Ivan in Leban Josip, infanterista Jarc Konrad, Šteflovč Ivan, vsi pri 156. črnovoj. marš. bat.; ognjčar Srebernik Oskar, pri črnov. top. oddelku št. 25/2; kadeta Breznikar Josip in Erhartič Mirko, narednik Šolinc Hugo, četovodja Ferlec Franc, desetnik Goschi

Ernest, tit. desentnik Legvart Jakob, poddesentnik Mesiček Franc, Marko Alojzij, Baumann Ferdinand in Eugina Josip, infanteristi Tement Franc, Živic Franc, Kern Ivan, Lončar Franc, Stelzl Miroslav, Vuković Franc, Sotlar Franc, Aristovuk Iv., Veršič Urban, Klauzer Vid, Uul Henrik, Korošec Josip, Klauzer Karel in Hernetz Jakob, vsi pri 26. dom. p. — Viteški križ Franc Josipovega reda na traku hrabrostne svetinje je dobil vojaški oskrbniki upravitelj Rudolf Rubbia, pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljubljani. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik Valentin Vončina pri pp. št. IV/30; ritmojster 4. drag. p. Hugo grof Christalni pl. Gillitzstein; poročnik 27. pp. Božidar Verhovc, — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: četovodja, tit. stražmojster Leopold Kalinšek in Fr. Jeglič, oba pri tren. div. št. 3; četovodja tit. ognjičar 8. polj. top. p. Alojzij Gvardijančič. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil orožniški mojster 97. pp. Polajnar Anton. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Grafenauer Matija, podlovcec Mesec Karel, lovci Smerl Jakob, Štrkelj Anton in Tavčar Josip, vsi pri 8. lov. bat. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: štabni narednik Ledvina Rudolf, nadlovcec Tratnik Ivan in Čerňić Ivan, četovodje Kristalik Roman, Klušnik Ivan in Košir Rudolf, podlovci Tratnik Ivan, Karničar Peter in Tajšek Franc, patrolni vodje Juh Josip, Necel Ivan, Koch Mirosl., Salentinek Ivan, Vauti Valentin in Zdraunig Ivan, lovci Dobernik Osvold, Dušič Sekondo, Hoj Lovrenc, Janšič Vinko, Jurovič Ludvik, Koblišek Franc, Otovic Ivan, Puster Ivan, Ravnikar Albert, Žirovnik Mih., Sinčnik Jakob, Stritnik Franc in Vurmič Peter, vsi 8. lov. bat.; dragonca Hočevar Josip in Winter Anton, oba pri 5. drag. p.; rač. podčastnik Verbnjak Karel, četovodje Augustinovič Ivan, Baš Jakob, Broše Bogomir, Puncer Anton in Rišner Matija, desentniki Grubelink Mihael, Marn Vinko, Skvorc Ivan in Weingerl Josip, poddesentniki Jelen Anton, Sattler Franc in Mohorič Franc, infanteristi Artnak Stefan, Mlinarič Rudolf, Poharec Anton in Svenshek Iv., infanteristi Cufer Anton, Gabrijan Jakob, Habjančič Franc, Herbach Franc, Karlovič Anton, Kranjc Mihael, Kramžer Jakob, Lukanc Martin in Plavčak Franc, vseh 27 pri 87. pp.; poročnik Franješ Karel, kadet Kaučič Jurij, oba pri 97. pp.; patrolni vodja 7. lov. bat. Zupantič Franc; desentnik Breznik Franc in vozni predmojster Feguš Josip, oba pri 7. polj. top. p.; četovodja 27. pp. Podgoršek Rudolf; infanterist 47. pp. Polič Jakob; kadet Reichert Sigmund, četovodje Blažek Anton, Friedl Sigmund, Petelinšek Anton, desentnik tit. četovodja Cenc Ivan, desentnika Drobec Franc in Schwarz Lovrenc, poddesentnik Hojnik Fr., Križan in Anton, Penič Josip, infanteristi Koprivc Martin, Kotnik Franc, Pitrof Ant., Walloch Ivan in Mazil Leopold, vseh 15 pri 87. pp.; četovodja Šlibar Lovrenc, podlovca Levičar Ivan in Potočar Martin, lovci Hace Anton, Kralj Nikolaj, Lebar Danijel, Sečnik Lovrenc, Strauss Nikolaj in Tomelj Martin, vseh 9 pri 7. lov. bat.; patrolni vodja Hrašnik Anton, dragonca Jakob Arton in Muršek Franc, vsi trije pri 5. drag. p.

Otvoritev šentjakobskega mostu v Ljubljani.

V resnem, vihnem času je bil na imendan Njegovega Veličanstva cesarja izročena javnemu prometu novi šentjakobski most. Za zgradbo tega objekta, čegar potreba se je že leta čutila, so se vršila zelo obsežna predela in študije, tekom katerih sta se izdelala dva načrta, katerih izvršitev se pa iz ozirov na znatne, iz kakovosti temelja izvirajoče težave, ni zdela priporočljiva.

Izkušnje povodom regulacijskih del v ljubljanični strugi so podale nove zahteve glede konstrukcije mostu in sene izpeljave, katerim se je dalo zadostiti le z uporabo železobetona. V smislu teh izkušenj se je v stavbnem oddelku c. kr. vlade sestavil nov načrt, ki ga je c. kr. ministrstvo za javna dela z nekaterimi izpremembami, posebno glede ojačenja, ki pa niso tangirale predlaganega konstrukcijskega načela, odobrilo, nakar se je načrt izvršil.

Fasadni načrt je na željo mestnega magistrata napravil arhitekt Alfred Keller v soglasju z njegovim načrtom za zazidanje ljubljaničnih bregov.

Kar se tiče konstruktivnih posameznosti, bodi omenjeno to-le: Prenos celokupne teže zgradbe na mehka, mokra in peščena tla se je smel izvršiti le v navpični smeri ter se je bilo treba radi nestalnih tal na vsak način izogniti pritisku proti ozadju, ki nastopa v obločnih konstrukcijah. Ker so dalje izkušnje pri osuševalnih delih pokazale, da pilotiranje gradbenega temelja ne bi bilo priporočljivo, je bil možen prenos celokupne mostne teže s premično obtežitvijo vred na temelj edino-le na ta način, da se je temelj izdatno razširil. Do kakšnih izmer je dovedla ta po-

razdelitev pritiska, izhaja iz tega, da sta temeljni plošči po 11'2 m široki in 16 m dolgi ter tedaj vsaka izmed nju pokriva površino 180 m², kar odgovarja prostoru velike telovadnice. Teža, ki jo ob polni obtežitvi mostu posredujeja gradbenim tlom ti temeljni plošči, znaša okroglo 2300, pritisk na tla dosega tedaj povprečno komaj vrednost 1'3 kg na 1 cm².

S temeljnimi ploščami so na bregu trdno zvezani oporniki, ki so oskrbljeni z opornim stebrom podobnimi, po 50 cm široki rebri; oporniki sami razmeroma niso posebno močni, t. j. 1 m. Od opornikov sega sedem mogočinih podstavk, ki nosijo pristo nanie položeni srednji kos mostu, okroglo 7 m globoko v strugo reke.

Srednji del mostu, ki je sestavljen iz sedmih — kakor je sedmero podstavk — železoarmiranih, z ravno takimi prečniki utrjenih betonskih tramov, je v svrhu neovirane dolžinske izpremembe nosilne zgradbe vsled izpreminjevanja temperature, položen na podstavke levega brega vrhu sedem valjev iz bessemerskega jekla.

Na ta način je premosten nad reko prostor, ki ima 25'5 m svetlobne odprtine, pri čemer ostane za potrební prost prehod eventuelne paroplovbe, upoštevajoč višino zajezeno vodno površino po regulacijskem načrtu na približno 4'6 m, okroglo 3'5 m prostora pod spodnjim robom srednjega dela mostu.

Mostna površina, sestoječa iz vozne poti, ki je 9'5 m široka, in iz 2'25 m širokih hodnikov na obeh straneh, počiva na 16 cm močni železobetonski plošči, ki je s podstavkami oziroma podporami srednjega kosa organsko zvezana; plošča presega stranske nosilne dele vsakega za 1 m in nosi ob robu priprosto, z železnimi polnitvami okrašeno, železobetonsko mostno ograjo. V svrhu mestne vodovodne in električne napeljave, kakor tudi v svrhu nameravane napeljave telefonskega kabla, je pod vsakim hodnikom napravljen jarek, pokrit s premakljivimi železobetonskimi ploščami. Nameravano tlakanje vozne proge s porfirnimi kockami se je moralo nadomestiti z asfaltno, ker v danih razmerah kamenitega materiala ni bilo dobiti.

Navedeni konstruktivni motivi so v zunanji obliki zgradbe popolnoma izraženi; ta oblika se sicer razlikuje od običajne mostne oblike, vendar bo s svojim priprostim, a odličnim obrisom in z velikopotezno razdelitvijo površin, katerih učinkoviti kras sestoji edino v harmonični sestavi četrtoogelnega zidovja in razporedjenega betona, bistveno povzdignila mestno sliko, vsekakor pa bo prišla do polne veljave šele po dovršitvi ljubljaničnih bregov. Priprostost zunanje oblike krije v sebi, kakor izhaja iz navedenega, zelo komplicirano mostno konstrukcijo, ki je za strokovnjaka posebno zanimiva, ker so se v njej v najvišji meri izrabile posebnosti železobetonskega gradbenega načina. Ta zgradba bo vedno delala čast pod vodstvom gosp. stavbnega nadsvetnika inž. Pavlina stoječemu stavbnemu oddelku deželne vlade.

Stavbna dela je izvršilo betonsko podjetje Pittel & Brausewetter z Dunaja, ki je v Ljubljani znano po zgradbi Jubilejnega mostu. Podjetju je šteti v posebno zaslugu, da je po izbruhu svetovne vojne, kljub temu, da je veliko delavcev odšlo v vojno službo in kljub oteženemu dovozu materiala, delo nepretrgoma nadaljevalo in tudi dovršilo, četudi z zakasnitvijo, ki je popolnoma razumljiva. Kot subpodjetnika sta preskrbela tesarški mojster Simon Weissbacher močne mostniške stene krog gradbenih jam in kamnoseški mojster Feliks Toman kamenita dela.

Železno polnilno omrežje za mostno ograjo in ročaje za luči je dobavila ključavničarska tvrdka in tovarna za stroje Kastelic & Žabkar.

Neposredno gradbeno vodstvo sta imela v rokah stavbni svetnik inž. J. Hilbert kot višji stavbni vodja in stavbni pristav inž. A. Kral kot stavbni vodja; le-temu gre v prvi vrsti zasluga za konstruktivno rešitev vprašanja mostnega načrta in za skozinsko posrečeno izvršitev zgradbe.

Z zgradbo se je pričelo meseca marca 1914. Ob izbruhu vojne so bile premagane težkoče s temeljem in dovršen del opornika na desnem bregu; pretežni del konstrukcije se je izvršil tekom vojne. Obtežila preizkušnja, ki jo je izvršil v času od 28. septembra do 2. oktobra nadinženir dr. V. Janák iz c. kr. ministrstva za javna dela, je podala povsem zadovoljive uspehe, nakar se je most 4. oktobra, ravno na god Njegovega Veličanstva cesarja, torej pod najboljšimi avspicijami, izročil prometu.

Ali bomo še kuhali žganje iz sadja?

»Zlata Doba« priobčuje:

Finančno ministrstvo in za njim finančno ravnateljstvo v Ljubljani je izdalo natančne odredbe, kako naj si pomagajo oni, ki jim je vojska pobrala žganjarske kotle, da bodo mogli še žgati.

Fiskus zavzema pri tem svoje stališče, — ljudski prijatelji pa svoje. Zato pa se mi obračamo do vseh pametnih ljudi na Kranjskem in sploh na Slovenskem, posebno do vseh učiteljev in voditeljev ljudstva in posebe še do vseh duhovnikov z nujno prošnjo, da ljudji pouče, posvare in prosijo, da naj zdaj enkrat za vselej opuste to nesrečno razvado kuhe žganja iz sadja. Zdaj je kot nalašč čas in prilika, da se to zlo izkorenini in odpravi. Država sama nam je nehoté prišla nasproti v boju proti tej zlorabi sadja; če te prilike ne porabimo, potem se ne bo odpravila zlepa.

Korni komandant v Gradcu, feldmaršallajtnant Mattanovich pravi v svoji brošurici »Kamerad Alkohol« med drugim tudi to-le (str. 7): Boj proti alkoholu ima relativno lepe uspehe. Severne evropske države so že skoro popolnoma očistene. Kaka je pa od alkohola neočiščena dežela, vidimo najbolje na Belgiji. Tam ni videti po manjših krajih na hišah nobene besede večkrat zapisane kakor »estamineet«, t. j. točilnica. To je sramota za voditelje ljudstva. — Potem citira nekega vojnega poročevalca, ki pravi: Ko sem na potu iz Antwerpna videl mnogo teh »estamineetov« razstreljenih, sem si želel, da naj bi se pač nikdo ne dobil, ki bi jih nazaj pozidal!...

Katera beseda je pa po naših vaseh največkrat napisana? Ali ne nesrečna beseda »žganjarna«? In če je to v Belgiji sramota za voditelje ljudstva, ali je mar pri nas čast?... Kakor naj bi v Belgiji nikdo več ne pozidal razstreljenih pivskih beznic, tako naj bi pri nas nikdo več nazaj ne pripravljval pobranih kotlov! 13.000 je bilo teh kotlov samo na Kranjskem, 13.000 sramot! Naj se sežgo in prelijo v ognju na oltarju domovine — za vse večne čase!

Res da donša kuha žganja ljudem ponekod precejšen dobiček. Samo če ni ta dobiček — zgubiček! Nerazsodnim ljudem je dobiček samo to, kar dobe na roke naštetu. Domača hrana, obleka, zdravje, to jim ni nikak dobiček, — kakor jim zguba časa, nepotrebno delo, nepotrebna pota, bolezní, zaporí in grehi niso nobena zguba! Taki računi pa vodijo v polom — pri hiši in pri duši.

Gotovo je prvič, da se pri tvorbi sadja v alkohol neizmerno veliko dragocenih rečnin in zdravnih snovi uniči. In država bi morala posebno v tem vojnem času, ko je tako trda za hrano, te rečnine snovi pred uničenjem braniti, kakor bi morala braniti žito, da se ne uniči za pivo. Brez alkohola bo ljudstvo to vojsko že prebilo, brez jedi pa ne bo.

Drugič je rado, da kjer ga kuhajo, se ga tudi navadijo piti. In če se ga ne gospodar, se ga morda sin ali kdo drug pri hiši. Ko pa zmanjka sadjevca, pride na vrsto — špirit. Ta »dobiček« od žganja je gmočno ali moralno ubil že marsikako družino; pa če je samo eno osebo pri hiši, ves dobiček ne odtehta te škode.

Poleg ogromnega zla bo rodila vojska sempatije tudi kako drobtinico dobrega. Naj bi bila tudi to ena takih dobrih drobtin: definitivna odprava kotlov! Od rafinirane sprijenosti nazaj k naravni preprostosti! — nas dramí vojska. In kuhanje žganja je prav rafinirano, vražje sredstvo, da se ljudje navajajo k pitju. »Žganje si je zlodej izbral,« pravi v svetem srdu sicer tako ljubeznivi Slomšek.

Na Nemškem — tako je pisal nedavno »Domoljub«, in prav je, da se še enkrat ponovi — se je začelo veliko gibanje, da bi iztrebili vse, kar se je zaneslo med nemško ljudstvo gnilega in slabega, v ljudskih šegah, v noši, v vsem mišljenju in življenju. Prepričani so, da same zmage na bojiščih ne bi donesle lepše prihodnosti, če bi ne premagali tudi notranjih sovražnikov. Če Nemci čutijo to, kaj bi ne čutili mi Slovenci, ki nas je v primeri z Nemci samo peščica! Zato pa na delo za naše prerojenje, za zmernost, za treznost, za naravno preprostost, za tisto lepo domačo življenje, polno zdravja, polno vedrosti in veselja, ki je združeno z zmernostjo in treznostjo!

Nesrečna razvada kuhanja žganja se je tako razpasla šele zadnja desetletja. Od takrat, kar so začele razpadati stare sušilnice. Vojska naj upostavi zopet stare častite in poštene navade! Proč s kotli za vselej! Ne novih več kupovati, ne si starih izposojati! Namesto kotlov naj ljudje kupujejo in napravljajo sušilnice novejšega sistema! V »Slovenskem Sadjarju« in v »Domoljubu« pa naj berejo, kako se sadje suši in kako s pridom porablja, ne da bi ga kuhali v strup!

To, prijatelji in voditelji ljudstva, učite ljudi po vsej slovenski zemlji! To bodi en priden sad sicer malopridne vojske!

»S v e t a v o j s k a«.

Ahlova peta Velike Britanije.

Kakor znano, so Turki lani že stali ob Sueškem prekopu — žal s preneznatnimi sredstvi in močmi. Radi pomanjkanja vsake železniške proge in pa radi pomanjkanja vođnjakov ni bilo mogoče dovažati nadaljnih čet in materijala. Kljub temu je

bilo prodiranje proti Sueškemu kanalu za Angleže eden najgroznejših strahov; jalovo dardanelsko podjetje in pa sedanje solunsko, ki se jim bo istotako izpadekralo, nimata drugega namena nego turške sile odtežati od Sueškega prekopa in tako držati Ahilovo peto Anglije čim dalje od strela.

Ze Napoleon je svoj čas namignil, da kdor hoče zadeti Anglijo, jo mora prijeti v Egiptu. Ob piramidah in v bitki pri Abukirju je to tudi sam poizkusil, vsekakor s čisto različnim uspehom. Abukir je odločil stvar na njegovo škodo takoj izpočetka njegove titanske poti. Odkar se je zgradil Sueški prekop, je postal Egipt za Anglijo, če mogoče, še veliko važnejši. Sueški prekop je ena glavnih morskih ožin ter je nerazdružen del angleškega morskega in svetovnega gospodstva. Z Gibraltarjem in svojimi utrdbami ob Sueškem prekopu zapira Anglija Sredozemsko morje na dveh straneh ter zastavlja pot v Indijo po suhem in po morju. Z zasedenjem Sueškega prekopa s sovražnimi četami — čemur bi morala slediti oziroma se istočasno vršiti tudi akcija pri Bab-el-Mandebu — bi se Anglija, ki se je doslej sklicevala na svoje popolno obvladanje morja, na en mah prisilila k resnemu spokorjenju in mirovnim pogajanjem. V Egiptu in ob Sueškem kanalu poražena Anglija bi morala kapitulirati, o čemur bi bil vpliv zgleda na Gibraltar in druge točke istotako ogromnega pomena.

Angleži že svoječasne turškega sunka proti Sueškemu prekopu, ki je bil izveden z veliko preslabimi močmi in sredstvi, nikakor niso smatrali platonično, kakor smo že omenili. Vreden se jim je zdel izgubljenih stotisočev ljudi in pogreznjenih ladij velikank pred Dardanelami in pri Galinoliu. Ti odvračevalni poizkusi pa niso rodili tistih uspehov, ki so jih pričakovali. Začeti prodor skozi Srbijo, v zvezi s celim današnjim položajem na Balkanu, postavlja orjaški vidik: Hamburg—Berlin—Mala Azija—Bagdad v novo luč; vse kaže na to, da glavna odločitev proti četvero sporazumu in posebej proti Angliji ne bo padla v Macedoniji, marveč na nekem čisto drugem mestu. Da bi prišla Nemčija Turčiji preko Balkana na pomoč in ogrozila Egipt, že preje ni bila nova misel; danes pa je ta misel tako nujna in sama po sebi razumljiva, da se ji ne moreta odtegniti ne prijatelj ne sovražnik.

Istočasno s popolnim izjalovljenjem akcije na Galipolju in začenjajočim se neuspehom v Solunu, z razjasnitvijo na Balkanu na škodo entente in na korist osrednjih veselí in Turčije — od Aten čez Sofijo v Bukarešt —, prihaja poleg silnih vojnih dogodkov na severu, zapadu, vzhodu in jugu velevažno poročilo o večtrini zgradbi železnice Hedša in ustvaritvi drugih transportnih možnosti v poštev prihajajočih ozemljih v največjem obsegu. Ni treba torej drugega, nego da gre stvar na Balkanu tako ugodno naprej kakor doslej, pa bo segla oborožena roka centralnih veselí v direktni, neposredni črti na najbolj ranljivo mesto morje obvladajoče Anglije, na pravo angleško Ahilovo peto. Pri morebitnih mirovnih pogajanjih bi imelo to neizmeren učinek na Anglijo. Zasedenje Sueškega prekopa bi pomenjalo za Anglijo še veliko več nego zasedenje Poljske za Rusijo in zasedenje desetine francoske zemlje za Francijo. S to pestno zastavo bi imeli osrednji veselí Anglijo na vrvi, s katero bi jima ne ušla več.

General Puhalo.

O generalu Puhalo nam piše g. Jos. Lončarič: Ravnokar berem v »Slovincu« notico o generalu Puhalo. Dobro poznam rodbino tega odličnega hrvaškega junaka in tudi njega samega. Zato naj popravim podatke, ki ste jih navedli o njem po hrvaških listih. General Puhalo je doma iz male vasi Brlog, 13 km od Otočca v Liki. Njegova rojstna hiša — majhna, prijazna, prizemna hišica z majhnim vrtom — leži ob glavni cesti Ogulin—Otočac—Gospić. Ko je general Puhalo pred kakimi 15 leti dobil plemstvo, se je nazval pl. Brlog ozir. po francosko »de Brlog« — ravno tako, kakor si je tudi general Borojevič privzel plemiški priimek od svoje rojstne vasi Bojna — de ali pl. Bojna. Vas Bojna je na hrvaško-bosenski meji, nedaleč od Kladuše in Bužima. Iz Bužima je bil zopet slavni hrvaški ban grof Josip Jelačić de Bužim. Sploh so naši slavni vojskovodje skoro sami stari graničarji, to se pravi potomci nekdanjih junaških graničarjev. In vedno so si za vojaški službi pridobljeno plemstvo jemali plemiški priimek po svoji rojstni vasi, po kakem domačem hribu ali pa po kaki utrjeni kuli, ki je v turških časih služila za brambo vojaške granice. — Dostavljam naj še, da je oče generala Puhalo bil v Brlogu rojen; udeležil se je vojen leta 1859. in 1866. v Italiji ter šel v pokoj kot poročnik liško-otoškega polka. Ob Puhalovi 80 letnici ga je cesar iz posebne milosti imenoval za nadporočnika. Sin je bil medtem že general in po-

veljnik višje štabne šole na Dunaju. Da-li Puhalo senior še živi, ne vem; pred petimi leti je še živel. Če živi, mora biti starček že nad 90 let.

Primorske novice.

Gorica v zastavah. V nedeljo 10. t. m. je tudi Gorica praznovala zavzetje Belgrada. Okinčala se je z zastavami kot malokdaj. Slovenci so poleg cesarskih zastav razobesili tudi svoje stare Avstrijske vedno zveste trobojnice.

Stolna cerkev v Gorici zopet odprta. Kakor znano je bila pred dvema mesecema poškodovana stolna cerkev v Gorici. Italijanske granate so bile napravile precej škode. Radi nevarnosti so morali začasno zapreti cerkev vendar je še vedno zaprta cerkev na Travniku. Ker pa tistega dela mesta že dolgo ni obiskala nobena laška granata, se je stolna cerkev zopet odprla. Najsvečnejše, ki je bilo navadno na stranskem oltarju na evangelijski strani, so prenesli sedaj na glavni oltar. Služba božje se vrši vsaki dan. Vsako nedeljo je pridiga s peto sveto mašo, pri kateri poje ženska Marijina družba. Med časom, ko je bila stolna cerkev zaprta, se je vršila služba božja v cerkvi sv. Antona na trgu Sv. Antona.

Na kolodvoru v Divači je zelo težko ponesrečil Andrej Cerkvenik, 28 let star, skladiščni delavec iz Matavuna št. 5 na Goriskem. Včeraj ob 5. uri popoldne je po nesreči prišel med vozove ter si močno poškodoval spodnji život. Prepeljali so ga takoj v tukajšnji dež. bolnico.

Šli so! Cesarski komisar mesta Trst objavlja: S pozivom mestnega magistrata z dne 8. julija, 17., 20. in 30. avgusta 1915, št. II. 317 — 1 — 15, ozir. VI. 660 — 1 — 15 in VI. 866 — 543 — 14, objavljenim pod št. 170, 171, 172, 174, 210, 213, 214, 215, 222, 223 in 224 uradnega lista »Osservatore Triestino« se v smislu § 46. službene pragmatike odpuščajo sledeči gospodje in gospodične: Dr. Silvio Pitacco, dr. Silvio Quarantotto, ing. Avgust Luzzatti, ing. Edvard Grulich, ing. Ivan Menesini, ing. Anton Perco, ing. Gastone Tevini, Emilio Custrin, Leone Grogger, Josip Sillani, Miha Trauner, Avgust Bonifacio, Diomedeo Benco, Romano Jambo, Mario Tonin, Fiore Cleva, Carlo Painich, dr. Attilio Hortis, dr. Gino Consolo; profesorji oziroma občinski docenti: Julij Baschiera, dr. Alojz Grandi, Alojz Granello, Mario Migliorini, Mario Picotti, Enrico Rosmann, Mario Sablich, Gino Saraval, Artemio Ramponi, Ronsedio Romagna, Adele Lonschar in Valeria Neppi. Vse te osebe se odpuščajo zato, ker se niso odzvale pozivu, da se priglase občini do dne 8. avgusta, 10. avgusta, 22. in 30. septembra ob 10. uri popoldne. Uvidevajoč to podano okolnost je odpuščitev iz službe postala pravomočna. Gori imenovane osebe so odpotovala »nezno kam«. (Mi pa vemo, da so te osebe odpuščale »preko luže«. Taki občini je stl na čelu in take ljudi nameščal dr. Valerio. Op. ur.)

Poziv kanalske sodnije. C. kr. okrajna sodnja kanalska na Goriskem, sedaj na Grosuplju, pozivlja vse varuhe, varuhinje in skrbnike svojega okraja, da nemudoma plačajo zapadle zavarovalnine od premoženja svojih varovancev, ker drugače zavarovalnice ne prevzamejo jamstva za odškodnino.

Ravnateljstvo c. kr. moškega učiteljskega goriškega, sedaj v Ljubljani, se je preselilo na Radeckega cesto, št. 20/L.

Krušne karte za goste. Sedaj so vpejlane krušne karte v Trstu za vse osebe, to je tudi za tiste, ki jedo kruh v krčmah. Pri kosilu v gostilni dobi kruh — proti plačilu seve — le tisti, ki pokaže krušno karto. Večina neoženjenih moških je prelena, da bi šla po te krušne karte. Zato bodo lenuharji ostali brez kruha; kajti gostilničar bo dobil od aprovizacijske komisije le toliko kruha, kolikor kart od gostov bo predložil.

Kruh v Trstu se peče le napol. Včasih se dobi kruh, ki je naravnost sirov, da se kar vleče.

Dva laška aeroplana so naši zbili pri Kostanjevici na Krasu. Bilo je to 11. t. m. Eden od voditeljev je pristal nepoškodovan, imel pa je poškodovan propeler, drugi pa je bil težko ranjen.

Telefonično klicanje zdravnikov v Trstu dovoljeno. Ker je zasebni telefonski promet v Trstu ustavljen, je policijsko ravnateljstvo v Trstu odredilo, da morejo zasebne stranke poklicati zdravnika telefoničnim putem na ta način, da se obrnejo na policijski inspektorat svojega okraja s prošnjo, da jim po telefonu pokliče željenega zdravnika. Za točno izvršitev te prošnje pa policija ne prevzame nobenega jamstva, ne odgovornosti. — V Ljubljani je bila slična prošnja odklonjena.

V tržaški kanal je skočila in utonila vdova Friderika Planer.



Avstrijsko-italijanska fronta.

Junaštvo slovenskega vojaka.

Iz vojnega tiskovnega stana poroča c. kr. korespondenčni urad: Posebno hrabrost pred sovražnikom je pokazal pešec Franc Jevnišek 2. stot. c. in kr. 87. pešpolka. Njegovo junaštvo pač zasluži, da izve o njem velika javnost. Njegov oddelek je nezadržljivo prodiral proti sovražni postojanki. Ogenj iz pušk in stornih pušk je v naših vrstah vrezal velikanske vrzeli. Položaj naskakujočih vojakov je postajal vedno bolj kritičen. Jevnišek je izročil puško svojemu tovarišu, skočil je naprej na čelo oddelka in vzel v roko po stotnji izročeno mu harmoniko. Brez sape, ker je letel, je z odkrito glavo pričel svirati cesarsko pesem. Moštvo je pričelo peti cesarsko pesem in je vdrlo med petjem v sovražne postojanke. Tudi ob napadu in ko so zasledovali sovražnika, je ostal Jevnišek svirač domoljubne pesmi na čelu oddelka. Predlagan je za svojo hrabrost v visoko odlikovanje.

Dnevne novice.

NUJNO — NUJNO!

Nobena poslanik položna »Slovenske Straže« naj ne bo neporabljena. Naročite takoj srečke zase in za svoje znanec! Loterijski odsek »Slovenske Straže« najlepše prosi, da blagohotno izpolnite in odpošljete položnice še tekoči teden, da se more v »Stražini« pisarni vsa naročila točno in ob pravem času izvršiti. Ne odlašajte, — takoj izpolnite položnice!

× × ×

+ Slovenski duhovniki na Koroškem. Svoj čas so nemški listi poročali, da je bil g. župnik Brabenec Ivan od Sv. Tomaža pri Celovcu obsojen pri vojaškem sodišču v C. zaradi hudodelstva motenja javnega miru na šestmesečno ječo. Z ozirom na to nam dr. Pegan kot zagovornik g. župnika Brabeneca poroča, da je bila vsled pri tožbe omenjena rabsodba razveljavljena. Danes pa je došlo zagovorniku obvestilo vojaškega sodišča, da je vojaški pravdnik kot obtožitelj umaknil obtožnico, vsled česar je proti g. župniku Brabencu ustavljeno vsako postopanje. — Dosedaj tedaj niti eden slovenski duhovnik ni bil še pravomočno obsojen.

+ Masaryk profesor na vseučilišču v Londonu. C. kr. kor. urad poroča iz Londona: »Kings College« londonskega vseučilišča je sklenil, da se ustanovi šola za študij slovanstva in je imenoval za učitelja bivšega profesorja vseučilišča v Prazi Masaryka.

— Državni poslanec Maštalka je bil dne 9. t. m. pri črnovojniškem prebiranju potrjen.

Kolera na Vipavskem. V Logu pri Vipavi je na kolero umrl 17 letni sin tamošnjega cerkvenika. Dve sestrji umrlega sta tudi oboleli na kolero.

— Smrtna kosa. 8. t. m. je umrla v Brezju pri Leskovcu Neža Jamnik, sestra prečastitega gospoda duh. svetnika Antona Gabriča, župnika v Cerkljah na Dolenjskem. Dobri materi blag spomin!

Kamniški živinski sejm sv. Terezije dan, 15. t. m., je zaradi kuge slinovke prepovedan.

— Kramarski in živinski semenj v Postojni dne 18. oktobra t. l. se ne vrši, ker ga je c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni prepovedalo.

— Ustrelil se je v Amstettenu generalni major Viljem Pichler, ki je poveljeval od izbruha vojske dalje ujetniškemu taboru v Hartu pri Amstettenu. Pichler je bil nevarno bolan.

— Za poštarja v Štore je bil na lastno prošnjo premeščen c. kr. poštar Ivan Rebernik.

Iz učiteljske službe. Namesto k vojakom vpolicanega učitelja Jožefa Primožiča je imenovana za suplentinjo v Sorici bivša prov. učit. v Repnjah Marija Žerjav; namesto učiteljice Zofije Grundner, ki je dobila dopust v svrhu študij, je imenovana za suplentinjo na dekliški ljudski šoli v Trzinu abs. učit. kand. Frančiška Mrak; namesto k vojaškemu odšlegu nadučitelja Alojzija

Koprivec je imenovana za suplentinjo na dvorazrednici v Selcah abs. učit. kand. Katarina Milač. Za suplentinjo na deški ljudski šoli v Trzinu je imenovana bivša poizk. kand. na ljudski šoli v Kranju Angela Hafner in za suplentinjo na dekliški ljudski šoli v Trzinu Margareta Lilleg, bivša suplentinja na ljudski šoli v Radovljici. — Ckr. deželni šolski svet je vzel na znanje izstop kateheta Tomaža Klinarja, učiteljice s. Kajetane Košir in s. Bernarde Kržišnik ter vstop kateheta Ludvika Lederhas, vadnične učiteljice s. Angele Bahovec in s. Marije Solar na zasebnem učiteljskem pri Uršulinkah v Škofji Loki.

Umrl je bivši srbski poslanik v Carigradu, sorodnik kralja Petra dr. Jaša Nenadović, glavni voditelj zarote proti umornemu kralju Aleksandru in kraljici Dragi.

Z ozirom na slabe poštne zveze naročite takoj srečke »Slovenske Straže«! Žrebanje je že 26. oktobra. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Italijani in nastop Bolgarije.

Lučano, 13. oktobra. Nastop Bolgarije v vojski proti Srbiji je italijansko časopisje oropal zadnjih iluzij. »Tribuna« piše v uvodnem članku s trpkim zasmehovanjem o očitni slabosti štirisporazuma, ki hoče proti Avstrijcem in Nemcem z bese-dami in topim mečem braniti pot v Carigrad. »Avanti« previdno namigava, da bo predor nemških čet skozi timoško ozemlje odločil vojni položaj in prinesel mir. V deželi naj se nihče ne čudi, če bodo Srbi opustili boj, ki je za nje smrtno nevaren in brez vsake nade na zmagi.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 12. oktobra. (Kor. ur.) Glavni stan poroča. Dardanelska fronta: Naša artilerija je obstreljevala sovražni tabor pri Bujuk-Kemikli in mu zadala velike izgube. Pri Ariburnu in Sedilbahru slaboten infanterijski in artiljerijski dvoboj in obojestransko metanje bomb. Dne 10. oktobra smo sestrelili sovražno letalo vzhodno od El Arisa. Letalo smo zaplenili, posadko pa ujeli. Sicer nič važnega.

Ljubljanske novice.

Iz Mestne elektrarne ljubljanske je bila že zadnja leta pred vojsko v zimskih večerih tako obtežena, da se je pričelo misliti na povečanje strojnih naprav. Letos pa se je poleg raznih tržaških uradov s številnim uradnimstvom naselilo v Ljubljani polno vojaških bolnišnic in drugih vojnogerarčnih pisarn, delavnic, skladišč itd., ki so vse električno razsvetljene in uporabljajo električni tok tudi za gonilno silo. Poleg tega je nastalo v jeseni pomanjkanje petroleja, vsled česar je tudi tako občinstvo, ki se tekom 18letnega obstoja mestne elektrarne ni zanimalo za električno luč, začelo v ogromnem številu naročati električne inštalacije. Tekom jeseni letos se je elektrarni priklopilo že preko 200 novih privatnih konzumentov in ravno takliko jih še čaka na električno luč. Tega velikanskega naloga pa ljubljanska elektrarna ne prenese, ker parna naprava ne zadošča več in se tudi v sedanjih časih povečati ne more. Upravni odbor mestne elektrarne je za sedaj sklenil, da se bodo nadaljne privatne inštalacije izvrševale v posebnega ozira vrednih slučajih, med tem ko se vse druge napeljave odložijo na poznejši čas. Poleg tega se občinstvo opozarja, da zlasti v trgovinah, pisarnah in delavnicah, kjer se luč rabi samo do 6. ali

7. zvečer, ko so elektrarniški stroji najbolj obteženi, kolikor mogoče štedi z električnim tokom. Reklamne razsvetljave in razkošna luč v izložbah se mora omejiti in električni motorji v večernih urah do 7. ure naj mirujejo. Ako bi ta opomin ne zadoščal, tedaj bo mestna elektrarna primorana sama reducirati privatnikom porabo električnega toka v večernih urah. Zamudnim plačnikom pa se bo tok odvzel. Vojaškim zavodom se potrebno množino električnega toka, ki že presega ekvivalent 10.000 normalnih žarnic, mora oddajati, dolžnost prebivalstva je torej, omejiti se na najpotrebnejšo razsvetljavo, da ne bo potreba izdajati strožjih odredb.

Iz ruskega ujetništva na potu proti domu. Ključavničarski pomočnik Fran Skalar, rojen 21. jan. 1882 v Ljubljani ter pristojen v Št. Vid nad Ljubljano, oče štirih otrok v starosti od 4—8 let, ki je bil zaposlen pri tvrdki Zabkar, je bil vpoklican takoj začetkom mobilizacije ter bil na nogi ranjen in ujet v prvotnih bojih na ruskem bojišču. V Rusiji so mu nogo odrezali in ga z drugimi za vojsko nesposobnimi ujetniki poslali domov. Mož je sedaj, kakor je sporočil svoji ženi, že na Dunaju, kjer mu bodo napravili umetno nogo, da si bo de zamogel po danih mu močeh služiti svoji kruh in preživljati svojo družino.

Iz Pričetek šolskega leta 1915/16 na šišenski deški in dekliški osemrazrednici v Ljubljani. Na šišenski deški in dekliški osemrazrednici v Ljubljani se prične šolsko leto 1915/16 z vpisovanjem v ponedeljek, dne 18. in v torek dne 19. oktobra t. l. v bivši občinski hiši vselej od 8. do 11. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Druge podrobnosti se izvedo pri vpisovanju samem.

Italijanska služba božja v Ljubljani. Pri Uršulinkah se vsak dan vrši italijanska služba božja s pridigo za številne tukajšnje primorske pribežnike. Govore ima goriški veroučitelj profesor dr. Fogar.

Iz Pogreša se narednik 27. dom. pešpolka Robert pl. Vessel, ki je 16. marca odšel na bojišče in od takrat ni poslal nobene vesti. Vessel je bil pred odhodom na bojišče zaposlen v pisarni Rdečega križa v Ljudskem domu.

Iz Sestanek zdravnikov od sedaj naprej vsak petek v restavraciji »pri Roži«. Prvi sestanek v petek 15. oktobra ob 8. uri zvečer.

Iz Za »Rdeči križ« nam je izročila danes pisarna dr. Pegana znesek 15 K, kot del poravnave na kazensko tožbo gospoda župnika Baloha v Zagorju proti Matiji Faturju, županu v Zagorju.

Iz Ukradeno je bilo v sredo zvečer med 6. in 7. uro v veži Katoliške tiskarne rabljeno in črno pobarvano kolo. Komur je kaj o tem znanega, naj sporoči državnim policiji.

Iz Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 3. oktobra do 9. oktobra 1915. Novorojencev je bilo 20, mrtvorojencev 2; umrlih 15: za jetiko 4 (med njimi 2 tujca), za različnimi boleznimi 11. Izven zgoraj omenjenih umrlih je še bilo naznanjenih 8 vojakov za trebusnim legarjem in 4 vojaki za grižo. Za kolero ni nihče umrl. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatno 2 vojaka, za tifuzom 229 vojakov in 1 tujec iz druge občine, za grižo 42 vojakov, za kolero ni nihče obolel, za vratico (difterijo) 1 vojak in 1 otrok domačin.

Angleži in bombaž za nas.

London, 12. oktobra. (K. u.) V zbornici je izjavil Grey, da misli vlada bombaževino in druge izdelke iz bombaža proglasiti za blago, katero se rabi pri izdelovanju razstrelilnih sredstev in bo prepovedala izvoz takega blaga v dežele, ki mejijo na Avstrijo in Nemčijo.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji zadnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.



1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

: Naročajte „Slovenca“ :

Sprejme se takoj krojaški pomočnik

za boljše stalno delo pri Ivanu Štupica v
Dobu pri Domžalah. 2106

Dekla=mlekarica

Sprejme se takoj pridna dekla z dežele za
prevažanje mleka s konjem v Ljubljano. Naslov
pove uprava lista pod št. 2106, ako se priloži
znamka za odgovor. 2106

Iščem poštenega, zanesljivega

HLAPCA

h konju. **M. Spreitzer**

2108 trgovca, Vojaška ul. 2 Ljubljana.

Gospodična išče v mestu ali pa izven mesta

zračno svetlo stanovanje

ter priprosto hrano. Ponudbe na upravo lista pod
»Domačinkas«. 2112

Trgovski sotrudnik,

28 let star, specerijske stroke, ter deželnih
pridelkov, z večletno prakso, želi službo v
kaki večji trgovini v mestu ali deželi. Sprej-
me tudi kako drugo primerno službo. Pri-
čevala na razpolago. Nastopi lahko s 1. no-
vembrom ali pozneje. Naslov pove upra-
vištvu »Slovenca« pod št. 2110.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega rdečega križa	Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron
1 srečko ogrskega rdečega križa	
1 srečko budimpeštinske bazičke	
1 dobitni list 3% zeml. srečk iz leta 1909	
1 dobitni list 4% ogrsk. b.p. srečk iz l. 1904	

12 zrebanih vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do do-
bitkov ene turške srečke v znesku
do 4.000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnili in igralni načrt pošilja brezplačno:
Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

VOLNO

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako
množino po najvišji ceni proti takojšnjemu
plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo mno-
žino pošljem potnika osebno prevzeti.

Veletrgovina **R. STERMECKI, Celje**
št. 20, Štajersko. 1621

Župno upraviteljstvo v Javorju na Koroškem
2079 išče

organista in cerkvenika.

Tisti, ki se za to službo hoče potegovati, naj se
obrne na župni urad v Javorju pri Orni na Kor.

Kupujemo:

Vole, telice in prašiče za klanje.
Klavna živina se vzame tudi v
zameno za plemenske krave dobre
mlekarice. Kupimo tudi 10 brejih
svinj, plemenske prasce in bel-
gijske zajce.

Ponudbe je pošiljati

Vnovčevalnici za živino v Ljubljani,
Dunajska cesta 29.

2114

Namizna jabolka

od 5 kg naprej po 30—60 v kg, raz-
pošilja po povzetju **A. OSET, p. Ga-
stani, Koroško**. Razpošilja se tudi
vino jabolčnik, suhe češplje, ter
nova zdravična kislata voda »**Silva**«
vrec. 2035

Sprejme se takoj izurjeni

2062

strojnik

ki se razume tudi na električno. Kje
pove uprava lista pod št. 2062.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719

Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Stare zaboje

kupi v vsaki množini

IVAN RAZBORSEK, Smartno pri Litiji.

Cena po dogovoru.

Modni salon

2200

Stuchli-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3

Dvorski trg 1.

Osebnostne
novosti z Dunaja

Priporočila: največjo izbero
klobukov za dame in de-
klince kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Popravila točno in uvestno.

Priznane nizke cene.

Županja naročila na izbiro z obratno pošto.

Št. 16310.

Someščani!

Ko obhaja presvetli cesar in Najvišji naš gospod, obdan z udanostjo in ljube-
znijo avstrijskih narodov, svoj 85. imendan, ko zmagonosno plapolajo črno-žolti pra-
pori na novih bojiščih, stopa pred Vas domovina, da ji preskrbite sredstev za vojne
potrebe ter ustvarite tako podlago za končno zmago. Ne samo dolžnost, temveč tudi
čast vsakega Ljubljančana zahteva, da se pri tej priliki s polnim srcem in s polno
roko oklene ljubljene svoje domovine! Ljubljana, kateri je bilo dostikrat v ponos, da-
jati dobre vzglede mestom na jugu, bodi tudi pri tej priliki prva, ki pokaže, da, kar
se tiče domoljubja, ne ostaja za nobenim drugim avstrijskim mestom!

Podpisujte torej v najizdatnejši meri tretje vojno posojilo!

Nikdo, ki količkaj zmore, naj se ne skriva v kot, vsak naj si je v svesti noč
in dan, da nas zove domovina, s katero stojimo in pademo!

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1915.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar.

2111

Blagovni oddelek

Hrvatske zemaljske banke d. d.

1965

podružnica v

= Subotici Szabatka, Ogrska. =

Ponuja veletržcem in preprodajalcem, dokler
je kaj zaloge in se ne dvignejo dnevne cene,

za gotov denar:

Santos Superior kavo za ceno po	K	380—
Santos Prima	"	390—
Guatemala GA	"	430—
Costarika CA	"	490—
Matagalpa MA	"	520—
Biser (Peri) PA	"	520—
Bibera Lampong	"	325—
Bibera Tellichery	"	335—
Holland kima	"	145—
Marseille milo 72%	"	192—
Vanille čokolade	"	440—
Olja čistega maslinovega	"	450—
Olja Sesam Jaffa	"	480—
Kašice A/10	"	105—
Prima og. salame	"	1100—

vse cene se razumevajo za 100 kg od skla-
dišča Szabadka v izvornih zavojih, omotih, zabojih ali
sodih.

Naročila se izvršujejo takoj proti predplačilu zneska. Manjše
naročbe v poštnih zavojih po 5 kg po povzetju se tudi sprejemajo,
izvršuje jih pa bankin veletržec s 5% nabitka. — Pri bančnem
veletržcu se more dobiti po 5 kg tudi I. celi glase riž za ceno po
K 3'20, in La Rangon celi riž za ceno po K 2'80 za 1 kg.

2075



Kranjska deželna banka v Ljubljani

sprejema pod pogoji glasom prospekta prijave za

III. davka prosto 5 1/2 % vojno posojilo

in odobri podpisovalcem pol odstotka od razgla-
šene podpisne cene.

Deželni dvorec

Gosposka ul. 2.



Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Trzinu
na Gorenjskem



Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu.

Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

